

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kladóhivatalban átvéve.	
Egész évre	10 h.
Negyedévre	4 "
Melyben hához hordva.	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Videkre postán szállítva.	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "
Égyes szám ára 8 fillér.	

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep után napok kivételével.
Szerkesztőség és kladóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalozik.
Előfizetések és hirdetések a kladó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfoiyam 189. szám. Nagyvárad. Péntek 1915 augusztus 20.

Magyarok tündöklő csillaga.

Mikor ragyogott ennyire fennen a magyarok csillaga? Talán Nagy Lajos idejében, talán Mátyás az igazságos alatt — sem előttük, sem Mátyás fekete serege óta soha!

Csillag támadt a magyar égbolton kilenceszázegynéhány esztendeje: egy szent király. Küldötte maga a Gondviselés, aki nem engedhette, hogy ez a bátor, vitéz faj, mely úgy termett itt Európa szívében, mint egy meteor — ne legyen több egy fényes, de kiégő hulló csillagnál. Kellott, hogy a magyar fajban szunnyadó hatalmas értékek kibontakozzanak az áldásává váljanak az egész emberiségnek. Nincs áldás Isten nélkül — ezt a dacos, hősi népet tehát Istenhez kellett vezérelni, hogy kemény kezét tudja imára is kulesolni (csak az imádkozó kéz tud igazán dolgozni), hogy kemény derekát meg tudja hajtani az ég és föld Ura előtt (nincs semmi felemelőbb, mint az alázatosság Isten előtt), hogy ne csak hős, hanem keresztény hős is legyen!

Szent István beiktatta a magyar cimerbe az apostoli kettős keresztet s azóta ez az a cimeraips, amelyet a poklok minden hatalmassága sem tud kriptazárrá fordítani.

Pedig jött ellenünk a poklok fajzatja, a barbár ellenség elégszer; akkor, amikor az elbizakodott, hetyke magyar megmegfeledkezett Szent István hitéről. Akkor fakadt bünbánó ajkakon a sóvárgó ének: hol vagy magyarok tündöklő csillaga?

Most látjuk igazán fennen tündökölni magyarok dicsőséges csillagát! Az orosz pusztától Tirol bérceiig, a doberdói magaslattól Besszarábiáig, mindenütt kigyulladt és az egekig lángol a magyar áldozatkészség, a magyar hősiesség oltártüze. A poklok földi hatalmasságait, a cári abszoluzizmust, a szabadkőműves páholyokból uszított hitszegőket verjük diadalmas fegyvereinkkel s a magyar zászlókra, melyeken ott van Boldogasszony anyánk képe, csodálattal néz fel az Isonzó és a Bug csevegő hulláma egyaránt.

Szent István napjára jött meg a diadalmas jelentés, hogy immár egész Lengyelország a szövetséges magyarok, németek és osztrákok kezében van. Első királyunk ünnepére szabadult fel az a testvérnép, mely velünk együtt annyiszor szenvedett vértanúságot az apostolok hitéért. És ez a diadalmas előnyomulást Szent László király ünnepén kezdődött — mintha a magyarok szent királyai robognának győzelmesen hódító, az igazi keresztény kultúra ügyéért küzdő seregeink élén.

Hódolattal és hálával hajlunk meg az igazságos Isten hatalma előtt és hálával fordulunk első szent királyunk felé, kinek esedezése bizonynyal meghallgatásra nyert és fog nyerni ezután is a Szentek Szentje, a Királyok Királya előtt és a kinek magyar szíve nem fogja engedni, hogy valaha is kialudjék magyarok tündöklő csillaga!

Háboru és béke.

A Magyar Kurir jelenti: Dr Giesswein Sándor prelátus, orsz. képviselő most érkezett haza svájci utjáról s a háboru és béke felől a következőképen nyilatkozott:

„Hágában augusztus végén a semleges államok békeegyesületeinek kiküldöttei ülnek össze békekongresszusra, októberben pedig Bernben nemzetközi békekonferencia. Nagy akadálya a békének — mondotta a kiváló békebarát magyar képviselő — a franciák elfogultsága. A németek sokkal tárgyilagosabban tárgyalják a háboru és béke kérdéseit. A pápa békeszózatát még a francia egyházi férfiak közül is többen németpártinak minősítik. A francia elfogultságot élénken szemlélteti egy könyv, amely a tavasszal jelent meg Franciaországban s amelynek címe: La Querre allemande et le catholicisme (a német háboru és a katolicizmus). A munkát többen irták és szerkesztője Battifol, a párisi katolikus egyetem kiváló egyháztörténet-tanára. A német katolikusok válasza néhány hete jelent meg a Germania című nagy lap kiadásában. Ez a válasz sokkal tárgyilagosabb, mint a franciák emlékirata.

— A svájciak többsége német anyanyelvű s ezek a németekkel rokonszenveznek, de a kisebbségben levő svájci franciák genfi és lasannei lapjai franciábbak a franciáknál. A luganói olasz katolikus lap meglepett állandó tárgyilagos hangjával. Emiatt az olasz liberális lapok állandóan támadják.

Az illusztris főpap még sok érdekes egyéni benyomását beszélte el, ezeknek közlésére azonban egyelőre nincs engedélyünk.

„TURUL”

cipőgyár részv.-társ.

Temesvár.

A monarkia legnagyobb cipőgyára

Vezérszerepet töltenek be

A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐK

130 saját fióktelep.
900.000 pár évi gyártás
1200 munkás és alkalmazott.

Fiókraktár
Nagyvárad,
Kossuth-utca.

Átkeltünk a Bugon.

Budapest, augusztus 19. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Ferdinánd főherceg és Kövess tábornok parancsnoksága alatt álló osztrák-magyar erők Janovtól és Konstantinóvtól északra kiküzdötték a Bugon az átkelést. Niemirovót és más helyiségeket az északi parton elfoglaltunk. Az ellenséget visszavetettük. A további üldözés folyik. A Breszlitovszkot körülzáró csapatok, melynek közepén Arz altábornagy csapatai vannak, elragadtak az ellenségtől néhány előtéri állást. Wladimir-Volinszkijnál és Kelet-Galiciában semmi ujság.

600 olasz hulla.

Budapest, augusztus 19. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

Tiroli erődeink ellen az olasz nehéz tüzérség a tegnapi nap folyamán és ma éjjel is folytatta a tüzelést. Két ellenséges zászlóaljnak a folgariai fensíkon lévő előtéri állásaink ellen intézett támadását visszautasítottuk.

A tengeremelléki arcvonal északi szakaszán a heves harcok tovább tartanak. Hrzli-Orh ellen intézett erősebb támadás meghiusult. A tolmehini hídfő déli része ellen az olaszok délután és este több ízben támadtak. Minden eredmény nélkül az éjjel át is elkeseredetten folyt a harc. A hídfő mint előbb, úgy most is szilárdan birtokunkban van. Legalább 600 temetetlen olasz holttest fekszik itt árkaik előtt.

A görzi grófságban szokásos ágyuharc folyik. *Hófer.* (Min. eln. sajtóosztály.)

Szerbia kétségbeesése.

Genf, augusztus 19. (Saját tud.) Pasics a szkupstinában bejelentette, hogy a monarchia az eddiginél sokkal nagyobb erővel kezdi meg a harmadik offenzívát. Szerbia már annyira ki van merülve, hogy újabb győzelemre képtelen. Az osztrák-magyar tulerő teljesen össze fogja törni Szerbiát, ezért ajánlja a Bulgáriával való megegyezést.

Az ellenség bevonul Pétervárra és Moszkvába.

Budapest, augusztus 19. (Saj. tud.) Pétervárról jelentik: **Az Utroirissi című lap ma cenzurázott vezércikket közöl egy előkelő katonai szak tekintélytől. A cikk szerint a katonai vezetőség már számolt az ellenségnek Pétervárra és Moszkvába való bevonulásával.**

Oroszország menekül.

Budapest, augusztus 19. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: **Az orosz távirati ügynökség jelenti, hogy a polgári hatóságot Rigából Pétervárra, Breszt-Litovszkból Moszkvába, Vilnából Obolszka helyezették át.**

Mi célja van még az orosz háborúnak.

Budapest, augusztus 19. (Saját tud.) Pétervárról jelentik: **A дума 150 tagja interpellációt irt alá. Az interpellációban azt kérdik a képviselők, hogy mi célja van a további háborúnak. Az interpelláció másik része arra kér felvilágosítást, hogy Oroszország milyen feltételek mellett kötne békét.**

Mit nyertünk Lengyelországgal.

Berlin, augusztus 19. A birminghami Daily Post azt írja, hogy Varsó és egész Lengyelország meghódítása hatalmas nyereség Németország számára, ellenben óriási veszteség Oroszország részére, amely elveszti vele ipari termelő erejének jórészét. Oroszország elveszti legképzettebb ipari munkásságát s azért a municiógyártás is érzé-

kenyen károsodik. A lengyelországi cinktelepek is a németek kezére jutottak.

Breszt-Litovszk bombázása megkezdődött.

Bécs aug. 19. A N. W. Tagblatt haditudósítója jelenti a sajtóhadiszállásról ma este: **Mint épen most megtudtam, Breszt-Litovszk bombázása már megkezdődött.**

Az oroszok napi vesztesége.

Zürich, augusztus 19. Az itteni Tagesanzeigernek jelentik a keleti frontról: Az óriási orosz visszavonulás példátlan a világhistóriában. Az oroszok naponként körülbelül 8000 embert vesztenek foglyokban, ami havonként hat hadtestre rug. Nagyobb vereséget európai nagyhatalom még sohasem szenvedett, mint most Oroszország.

Az új orosz miniszterelnök.

Kopenhága, aug. 19. A Havas ügynökség jelenti Pétervárról: **Hire jár, hogy a cár Goromykint grófi rangra emelte és utódjául Krivoseint nevezte ki miniszterelnökké.**

A balkáni demarche kudarca.

Genf, augusztus 19. A Havas-ügynökségnek egy e hó 17-ről keltezett nem hivatalos közleménye ezt mondja: A négyesszövetségnek a Balkán-államokkal folytatott tárgyalásai hir szerint, eddig nem vezettek megegyezésre. A Balkán-államok beavatkozásának időpontja még nincs megállapítva. Hir szerint több állam nem akarja a jelen időpontban feladni a semlegességet.

Szerbia teljesíti az entente követeléseit.

Bukarest, augusztus 19. A szerb szkupstina megnyitó üléséről a következőket jelentik: Pasics miniszterelnök két órás beszédben fejtegette Szerbia és az entente katonai és diplomáciai helyzetét, azután szószerint ismertette Bulgáriának az ententehez és az ententenak Szerbiához intézett jegyzékét. — Hogy mi van ebben a jegyzékben, arról nem szól az ülésről szóló tudósítás. Pasics kifejtette, hogy az entente-hatalmak végleges döntést várnak Szerbiától.

Szerbia válaszában azt kell jelentenie, hogy részt akar-e venni továbbra is az entente-hatalmak harcában, vagy szétvál-nak e utjai. Más választás nincs. Ilyen körülmények között — miután a kormány tudja, hogy új offenzíva készül Szerbia ellen, amiről az olasz kormány ismételtlen nyomatékos bizonyítékokat szolgáltatott — a szerb kormány elhatározta, hogy a szkupstinának az entente hatalmak követeléseinek teljesítését ajánlja és a bolgárok jogos kívánásainak elismerését oly mértékben, amely nem jelenti Szerbia létérdekének veszélyeztetését.

A miniszterelnök végül arra kérte a szkupstinát, hogy kezdjen vitát e tárgy fölött és a képviselők fejtsék ki hazafias belátásukhoz képest nézeteiket. A szkupstina valószínűleg esütörtökön hozza meg formális határozatát. (Pol. Hir.)

Szerbia magatartása.

Lugano, aug. 19. A Tribuna Pasicsnak Sándor trónörökösénél tett látogatásáról írva, ezt a tanácskozást összeköttetésbe hozza a négyesszövetség által a Balkánon teremtett válsággal. Sok jel arra mutat, hogy Szerbia a megértő kiegyezés útjára akar lépni. De miként a félsziget egész politikája számos összefüggő viszonyban a hatalmi csoportokkal, úgy Szerbiának most számolnia kell a változott görögországi helyzettel is. Emlékeztetnek arra, hogy Szerbia a négyesszövetség demarsa alkalmával azzal a feltétellel egyezett bele a tárgyalások megindításába, ha a többi balkáni állam, Görögországot is beleértve, szintén ezt a nyilatkozatot teszi meg. Szerbiának ez a válasza Gunarisznál más fogadtatásra talált, mint Venizelosznál s ezért kellett Pasicsnak

Szerbia régensével tanácskoznia, hogy Szerbia végleges magatartása tekintetében határozzanak.

Szakítás Törökország és Olaszország között.

Chiasso, augusztus 19. Sonninak a római török követtel folytatott megbeszélését a Stampa olybá veszi, mintha Olaszország már ultimátumot intézett volna Törökországhoz. Ha Törökország az olasz alattvalók visszatartása miatt Olaszországnak néhány nap alatt nem ad teljes elégtételt, akkor minisztertanács határozni fog a teendő intézkedésekről. Nagyon kevés remény van rá, hogy Törökország ebben az ügyben engedékenységet tanúsítana és így római diplomáciai körökben már most számolnak azzal az eshetőséggel, hogy megszakad a diplomáciai viszony Törökország és Olaszország között.

A törökök támadnak.

London, augusztus 19. A Reuter-ügynökség jelenti a Dardanellák főhadiszállásáról: A törökök folytatták a déli zónán a tüzérségi tüzelést, anélkül, hogy jelentékenyebb eredményeket értek volna el. A helyzet 14-ről 15-re virradó éjjel változatlan. Az északi zónában augusztus 14-ről 15-re forduló éjszaka a törökök hevesen megtámadták az ausztráliai hadtest jobbszárnyát, de támadásaikat visszavertük. Zuvla Burnunál az új partraszállás helyén csapataink a balszárnyon erős tüzelés alatt 500 méter tért hódítottak, megszállották a török lövészárkokat és 22 foglyot ejtettek.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, augusztus 19. A főhadiszállás közli: Augusztus 16-án Anafarda vidékén egy ellenséges hadosztálynak jobbszárnyunk ellen intézett támadását visszautasítottuk, miközben az ellenségnek jelentékeny veszteségeket okoztunk. Egy gépfegyvert és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltunk.

Tüzérségünk Kemikli vizeiben egy ellenséges szállítóőzöst talált, mire a hajón tűz ütött ki.

Ari Burnu mellett nyugalom van.

Sed il Bahr mellett az ellenség heves tüzérségi előkészítés után balszárnyunkat bombákkal akarta megtámadni, de ellentámadásunk régi állásaiba vetette vissza az ellenséget, amely sok halottat hagyott hátra.

A többi hadszíntéren nincs változás.

Venizelosz átmeneti kormányt akar.

Genf, augusztus 19. Venizelosz párisi barátai a legnagyobb határozottsággal kijelentik, hogy sem Venizelosz, sem Zaimisz, nem vállalkozik az új kormány megalakítására. Mind a kettőnek az az óhajta, hogy Rhallisz elnöklete alatt, a jelenlegi kabinet valamennyi tagjának részvételével, átmeneti kormány alakuljon. Ennek az átmeneti kormánynak Koromilasz római követ is tagja volna, aki a négyesszövetség híve.

Viviani helyett Briand.

Bern, augusztus 19. Vivianit Briand-dal akarják kicserélni. Briand békebarát és sokat várnak tőle.

Kavalát megszállták az angolok.

Berlin, augusztus 19. Kavalában összecsapás történt az angolok és görögök között. Az angolok néhány banképületet megszálltak és kórházzá alakították át, hogy sebesültjeiket oda vigyék. Az egyiptomi, a lemnoszi és a Suda-öbölben lévő kórházak

már mind tele vannak a zsufolásig, ezért kellett az angoloknak Kavalába vinni betegeiket.

Az orosz centrum nem menekülhet.

Krisztiania, augusztus 19. Az Aftenposten katonai munkatársa írja: Igaz ugyan, hogy orosz részről katasztrófa még nem állott be, de a német tüzérség heves támadására és messzire vivő lövegeire tekintettel, az oroszoknak az a célja, hogy lehetőleg kis áldozatokkal elérjék a Grodno-Bjelsztok-BresztLitovszkon át a Luck-Rowno-Dubno által képezett várháromszöget. Már most ki-tűnik, hogy e cél elérésének kedvéért óriási mennyiségű hadianyagot áldoznak fel, amely ilyként a szövetségesek könnyű zsákmányává válik.

Ami a délről kelet felé vonuló orosz sereget illeti, ezek talán elérik az említett várháromszöget, vagy Breszt-Litovk környékét. Sokkal nehezebb azonban a centrumból észak és északkelet felé menekülő seregek helyzete, mert Lomza bevételé óta már csak kis mértékben képesek az oroszok a Bjelsztok-Vilna-Dünaburgon át Szenpétervár felé vezető vasuti vonalat igénybe venni és csak napok, sőt órák kérdése lehet az, midőn a visszavonulási lehetőség ezen a vonalon teljesen megszűnik.

A franciák küzdelme.

Berlin, augusztus 19. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Augres Souckes között az ellenség tegnapi este egész napon át tartó tüzérségi tüzel előkészített támadást hajtott végre. Némely helyen legelől lévő árkainkba behatolt. A támadási szakasz közepén egy részt megszállva tart. Az arevonál többi részéből azonban már visszavetettük.

A Vogézekben az ellenség Müntertől északra tegnap megismételte támadásait a Lingekopfon és Saeremen lévő állásaink ellen. Az ellenséget ideiglenes előnyomulása után, melynek folyamán a Lingekopfon árkunkban behatolt, itt mindenütt visszavertük.

A Saeremennél még tart a harc.

4900 újabb fogoly, 125 ágyu.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg hadseregcsoportja Kownó bevételénél még 30 tisztet és 3900 főnyi legénységet fogott el.

Kownó elfoglalásának hatása alatt az oroszok a kalvara-suvalki I vonallal szemben kiürítették állásaikat. Csapataink követik őket.

Odább délre, Tikoizintól nyugatra német hadserők kivívták az átkelést a Narewen és 800 orosz elfogtak.

Galvitz tábornok hadserege

Keleti irányban előrehaladt. Bielszktől északra elértük a bielisztok-bresztLitovszki vasutat. 2000 orosz elfogtunk. Novogeorgievsk északkeleti arevonálán csapataink áttörték a Wkra szakaszon. Az északkeleti arevonál két erődjét rohammal elfoglaltuk. 1000 fogoly és két ágyu jutott kezünkre.

Lipót bajor hereg hadcsoportja.

A balszárny harcolva maga előtt űzte az ellenséget és este elérte a Mieleicetől nyugatra és délnyugatra fekvő vidéket.

A jobb szárnyon Mielmiknél a Bugon át előretolt, a szakasztól északra levő erős állásból kivette az ellenséget és tovább halad előre.

Mackensen tábornagy hadsereg csoportja.

A szövetséges csapatok Nieuuurov és Jolov között is kieroszakolták az átkelést a Bugon. Breszt-Litovszk előtt Roszitrónál (Jalutól délkeletre) a német csapatok benyomultak az erőd előállásaiba. Wlodavától északra követik a megvert ellenséget. Erős támadásunk nyomása alatt az ellenség Wlodavától lefele és felfele kiürítette a Bug keleti partját. Üldözzük. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

TIZENHAT EMBER két olasz ezred ellen

Nagy aranyérmét kapott a kis csapat parancsnoka.

Egy nagyváradai altiszt hőstette

Az olasz harc téren történt az alábbi esemény, mely a sok sok hőstett között is a legelső között áll. Bennünket nagyváradiaikat annál közelebről érint a dolog, mert az eset hőse egy nagyváradai kereskedősegéd. A kereskedősegéd R. I. mint tizedes vonult be katonának. A doberdói fensik közelében egy igen veszedelmes helyen teljesített szolgálót 16 emberrel.

A hely az olasz ágyutűznek ugyszólván központja volt úgy, hogy lehetetlenségnek látszott a helyet megtartani. Az ezred, melynek egyik kis osztagát képezte R. I. csapata, az irtózatos tűz következtében kénytelen volt biztosabb fedezéket keresni s pár száz méterre visszavonulni.

A visszavonulás nagyszerű rendben ment végbe. Az olaszok ki se mertek mozdulni állásaikból, míg csak egy ellenséget láttak. A visszavonulás alkalmával azonban valahogy megfedezkedtek R. I. csapatáról, mely tovább is a harc téren maradt.

R. I. csak akkor vette észre, hogy az ezrede visszavonult, mikor az olaszok kezdtek előre nyomulni. R. I.-nek sehogy sem tetszett az olaszok közeledése. A végsőkre szánta el magát. Tizenhat emberét az ezred fedezékébe toltta és onnan hol sortűzet, hol egyes tüzet vezényelt. Az olaszok nem tudták elképzelni, hogy hol férhetett el abba a fedezékbe annyi ember, mikor már egy ezred kiment belőle. Megállottak. Tűzeltek. Mikor megint előre akartak nyomulni, ami tizenhat emberünk kétségbeesetten kezdett tüzelni. Az olaszok megint megállottak. Így ment ez másfél napig, amíg segítség nem érkezett és a támadó két olasz ezredet vissza nem szorították.

Akkora már teljesen ki volt merülve a kis hős csapat.

A tizedest aranyérmével tüntették ki és azonnal őrmesterré léptették elő. A csapat minden egyes tagját szintén előléptették s az ezred előt megdícsérték.

A lövészárkok ünnepély második napja.

Ez első nap élénkségét, nyüzsgését és számottevő sikerét nem hagyta oserben a lövészárkok ünnepély második napja sem. Délután 5 óra körül épp úgy tolongott a közönség a bejáratok körül, mint az előző napon, s a lövészárkok ide oda kanyargó labirintusában ma is tarka sokadalom hullámozott össze vissza.

A legnagyobb csoportosulás támadt azonban a nyílt színpad körül, melynek padsorai zsufolásig megteltek közönséggel, melynek élén jelen voltak újra városunk vezető személyiségei és a Vörös-Kereszt jótékony hölgyei.

Pontban öt órakor megkezdődött a nagy gonddal összeállított kabaré. Legelőször a *Gerencsér* karnagy vezetése alatt álló férfiak adott elő megragadó nemzeti dalokat. Utána *Bihari Ákos* aratott frappáns sikert művészi eladott szavallati számaival. Nem kis sikere volt *Strammer* Salamonnak, aki német kuplékkal és adomák előadásával vitta ki a közönség tapsait. *Mándoki* Gizi cigánykiséret mellett énekelt bájosan és nagy hatás mellett magyar műdalokat. *Erna* Erna német kuplékat adott elő. *Mándoki* Panni fényes sikerrel és kiváló hanghordozással szavallta el Sas Ede „Ima a magyar zászlóért” című hatásos költeményét. *Farkas* Pál, a „Szigligeti színház” kiváló tehetségű tagja szolgált aztán a közönségnek egy jóízű, tréfás katonai számot, amely óriási tetszést váltott ki a hallgatók körében. *Görög* Olga is élénk tetszést aratott művészi énekszámjaival. A magyar nótá-költészet néhány remekét énekelte *Bebe* Károly zenekarának kíséretével. A nagy sikerű kabarét *Gerencsér* karnagy hazafias dalszámai zárták be.

A közönség azután széteszött a lövészárkok hatalmas területén, nagy érdeklődéssel tekintette meg annak berendezését, valamint a gulyáskonyhát és a tábori kemencét, ugyancsak a különféle sátrakat is számosan felkeresték, ahol *Bebe* Károly bandája szórakoztatta a közönséget. Csak a késő esti órákban szállingóztak haza a lövészárkok nagyszerűen berendezett és sok szórakozást nyújtó területéről.

Augusztus 20-án, Szent István napján egész nap vásár lesz. Mézeskalács-sátor, bazar, körhinta stb., szépségverseny, rózsakirályné és 6 udvarhölgy választásával. Délután 3 órától 5 óráig football-mérkőzés a Sport-téren a NAC. I. csapata és a lengyel önkéntesek válogatott csapata között. Katonazene.

A Szent István napi rózsakirályné választás ünnepe iránt városszerte nagy az érdeklődés. A pompás rózsakorona és a hatszoroskorona már látható a lövészárkok kirakataiban. Sok jelölt van, akiket hódolók megkoszorúzni óhajtanak. A rózsakirályné-választás rendezését *Moskovits* Józsefné vezetése mellett agilis jogászaink vállalták el. A tombolára is igen szép tárgyak érkeztek újból. Az illetők nevét legközelebb közöljük.

Augusztus 21-én délután 4 órakor tombola. — 5 órakor tréfás cirkuszi előadás, *Strammer* S. német énekes komikus, *Farkas* Pál, *Sik* Rezső bohóc jelenés, *Farkas* Pál mint telepatikus fenomen, a *Rabinowicz* lengyel-zsidó-duó cirkuszporondra való számmal. *Olga* *Olaf* és *Hubertus* füttyművészek és madárhang utánzó. *Vank* István mint

bohóc, *Leövey* *Leótól* cirkusz paródia. *Karmester*, aki a zeneszámokat kíséri és *Zobel* *Elza* kemika. Az előadás végén az összes szereplő személyekkel egy aktuális politikai jellegű szatirikus némajáték.

Felülfizetések a lövészárkok ünnepély első napján: *Gróf* *Széchenyi* *Miklós* 100 korona, a 70 ik gyalogezred 50 korona. *Fényes* *Annuska* pezsgő sátránál felülfizetés 36 korona, *Miskolczy* *Ferenc* 1 korona, *Ob- rinesák* ezredes 1 korona, N. N. 1 kor., N. N. 2 kor., N. N. 60 fillér, N. N. 60 fillér, N. N. 30 fillér, *dr* *Karácsonyi* *János* 6 kor., *dr* *Vucskies* *Gyula* 6 kor., *Gertesz* *Lipót* 5 kor., *Liptay* *Jenő* 2 kor., *Bull* 40 fillér, *Kiss* *Géza* 40 fillér, N. N. 10 fillér, *Schön- berger* *Ármin* 1 kor., N. N. 80 fillér, *Szmetka* *Ödön* 1 kor., *dr* *Bige* *Gyula* 6 kor., *dr* *Kon- rád* *Jenő* 6 kor., *Kon* *Alfréd* *Károlyné* 50 kor., *Cziffra* *Kálmán* 20 kor., *Oláry* *Gyula* 10 kor., *Belányi* *Imréné* 20 kor., *Hu- zella* *Gyula* 30 kor., *Mártonffy* *Gyuláné* 20 korona.

A liszt-árak megállapítása.

Nagyvárad város tanácsa tegnap délután tanácskozott a város közönségének liszt-ellátása dolgában.

Előzetesen egy ügyben zárt ülést tartottak, amely után *Lukács* *Ödön* főjegyző részletes jelentést tett a város rendelkezésére álló lisztmennyiségről. Jelenleg nincs a városnak elég lisztje, hogy a közönséget hosszabb időre elláthassa s ezért távirati uton kereste meg a Hadi termény részvénytársaságot, hogy mielőbb küldjön lisztet a város részére.

Ezután megállapította a tanács a mától, augusztus 20 tól további intézkedésig érvényes liszt- és kenyérárakat s erre nézve a következő hirdetményt boesátotta ki a főjegyző:

Nagyvárad város tanácsának 1915. évi augusztus hó 19 én tartott ülésében hozott 14878—1915. számú határozata alapján értesitem a város közönségét, hogy a m. kir. miniszteriumnak 2726—1915. M. E. számú rendelete szerint előállított liszt fajták a városi liszt és élelmiszer raktárakban, valamint a hatósági liszt árusításával foglalkozó lisztkereskedőknél folyó hó 20-ától kezdve további intézkedésig a következő árakon kerülnek eladásra:

Finom tészta liszt (nullás liszt) nagyban 100 kilónként zsák nélkül 81 korona, kicsinyben kilónként 84 fillér;

főzöliszt (2-6s számú liszt) nagyban 100 kilónként zsák nélkül 62 korona, kicsinyben kilónként 64 fillér;

Buza kenyérliszt nagyban 100 kilónként zsák nélkül 42 korona, kicsinyben kilónként 44 fillér;

rozsliszt nagyban 100 kilónként zsák nélkül 43 korona, kicsinyben kilónként 46 fillér.

Egyidejűleg a kenyér és péksütemény árát a városi tanács további intézkedésig következőképpen állapítja meg:

a fehér kenyér kilója a péknél 64 fillér, az üzletben 66 fillér;

a barna kenyér kilója a péknél 44 fillér, az üzletben 46 fillér;

a császárszemle és kifli egyenként 3 deka minimális sulyban darabonként 4 fillér, a vizes szemle egyenként 5 deka minimális sulyban darabonként 4 fillér.

Azon sütőiparos, pék, piaci kenyérárus és kenyérárusítással foglalkozó kereskedő, aki kenyéret vagy péksüteményt a fent megszabott áraknál magasabb árban árusít, ki házást követ el és a törvény vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően szigorúan büntetetik.

Egyidejűleg tudomására hozom a város közönségének, hogy a jelenlegi liszt utalványok mindaddig, míg az új utalványok ki-lesznek kézbesítve, érvényben maradnak és folyó hó 30-ától kezdve a megszabott ára lefizetése ellenében minden kenyérliszt szelvényre 1 kiló főzöliszt, minden főzöliszt szelvényre fél kiló főzöliszt és egyharmad kiló nullás liszt lesz kiszolgáltatva

Nagyvárad város tanácsának 1915. évi augusztus hó 19-én tartott üléséből nyert megbízás folytán

Lukács *Ödön*,
főjegyző.

A városi tisztviselők családi pótléka.

**Minden gyermek után
adjanak pótlékot.**

A tisztviselők családi-pótlékáról szóló törvény tudvalevőleg csak 3 gyermek után állapítja meg a családi pótlékot s ezen felüli gyermekek után nem jár pótlék.

Mikor Nagyvárad városa tárgyalta a városi tisztviselők családi pótlékát, a tanács javaslata e tekintetben teljesen simult az állami tisztviselők pótlékához. A vita folyamán *dr* *Hoványi* *Gyula* törvényhatósági bizottsági tag alaposan megindokolt indítványt tett, hogy nem csak 3 gyermek után, hanem minden gyermek után, tekintet nélkül azok számára, adjon a város családi pótlékot. — Ezen indítványt el is fogadta a törvényhatóság. Azóta azonban a közgyűlés határozata pihen a belügyminiszterium valamelyik fiókjában.

Most a kormány rendeletet adott ki, hogy az állami tisztviselők, míg a háboru tart, a háromnál több gyermek után is kapnak családi pótlékot.

Erre való hivatkozással *Bodnár* *János*, a városi nyilvános könyvtár főkönyvtárosa, tegnap a következő beadványt intézte a városi törvényhatósághoz:

Tek. Törvényhatósági Bizottság!

A nm. m. kir. Minisztertanács f. évi július hó 26-án tartott ülésében a családi pótlék kedvezményét, a háboru tartamára, minden gyermekre kiterjesztette.

Nagyvárad közönsége az első volt az országban, amely az impulzust megadta a minisztertanács határozathoz akkor, amikor a kérdés tárgyalása alkalmával a családi pótlékot minden alkalmazottja minden gyermeke számára megszavazta. E közgyűlési határozat máig sem nyert elintézését, mivel a törvényben megkivántató miniszteri jóváhagyást nélkülözte.

Most azonban, amikor a minisztertanács már hivatolt határozatával, illetőleg kibocsátott rendeletével legalább a háboru tartamára, szankcionálta a törvényhatósági bizottságnak említett határozatát, mi sem áll utjában annak, hogy a tekintetes törvényhatóság intézkedjék a korábban kelt határozatának végrehajtása iránt.

Nagyvárad város közönsége tagadhatlanul nagyon jó földrajzi területen lakik, mert ide a háboru borzalmainak csak egy-egy elhalkult hullámverése jut el a folyton fokozódó drágaságban. Am ezt a hullámverést a nagy családdal megáldott egyének érzik leginkább, mint a kiknek a háromszoros, négyszeres árakat családtagjaik arányában ötször, hatszor, sőt sokszor ennél is többször kell megfizetniük.

A minisztertanács határozat tehát igen fontos szociális és hazafias gondolatokat rejt magában, amikor az állam tisztviselőit ezekben a nehéz napokban megmenti, ha

nem is a kétségbeeséstől, de a mi mai nap-ság csaknem egy azzal: az elcsüggedéstől.

A folyton növekvő drágaságra, a törvényhatósági bizottságnak a családipótlék ügyében kelt határozatára, végül a kiadott kormány-intézkedésre hivatkozással, mint hat gyermekes családapa, tehát mint súlyosan érdekelt fél, mély tisztelettel kérem a törvényhatósági bizottságot, hogy a családi pótlékot 1915. évi július 1. joghatálylyal, a város minden alkalmazottjának minden gyermekére kiterjeszteni, illetőleg az e tárgyban hozott sürgős végrehajtása iránt intézkedni méltóztatásuk.

Nagyvárad, 1915. aug. 10.

Alázatos szolgálója:

Bodnár János,
városi tisztviselő.

Nagy Barna főhadnagy itthon.

Megírta már lapunk annak idején Nagy Barna honvédfőhadnagynak, Nagy Márton főszolgabíró fiának gyönyörű kitüntetését. A fiatal. — akkor még hadnagy — katoná, a kárpáti harcokban egy orosz tüzerűteget zsákmányolt s ezért a hadiékítményes katonai érdemkeresztel tüntették ki.

Azóta már volt egyszer itthon könnyebb sebesüléssel és legutoljára az olasz harc-téren küzdött. Ezelőtt egy héttel kaptuk a lesújtó értesítést, hogy Nagy Barna főhadnagy az olasz harc-téren egy éjszakai roham-ban súlyosan megsebesült.

A laibachi kórházba került, honnan a napokban szállították haza Nagyváradra és a hadapródiskolai kórházba helyezték el.

Térdén, karján és a fején sebesült meg és különösen a térdlövése súlyos úgy, hogy legközelebb operálni is fogják.

Az egész városban és megyében őszinte részvétet keltett a közismert, szimpátikus főhadnagy megsebesülése és nagyon sokan érdeklődtek Nagy Barna állapota iránt. Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök levélben érdeklődött a súlyosan sebesült főhadnagy hogyléte felől.

HIREK

Szent István napja.

Országos ünnepet ül ma Magyarország, első királyának, Szent Istvánnak ünnepét. Az ünnep alkalmából a székesegyházban d. e. 9 órakor nagymise lesz, melyet gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök végez s Brém Lőrinc kanonok, egyházmegyei iroda-igazgató predikál.

A szentmise alatt a székesegyházi ének-és zenekar a következő egyházi zeneműveket adja elő:

Dr Szemethy Géza: Ecce Sacerdos magnus. I. Gruber: Missa in honorem Sii Ambrosii. Foerster: Os justi. Seyler: In virtute tua.

A mise végén elnékli a kar az ősi régi egyházi éneket Szent Istvánról: Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga?

Meg említjük itt, hogy mivel ma az ünnep péntekre esik, a mai bőjt fel van függesztve s nem kötelező.

Az ünnepre tekintettel lapunk legközelebbi száma vasárnap jelenik meg, de

ha jelentősebb események híre érkeznék, gondoskodni fogunk, hogy ezekről plakátaink útján értesüljön közönségünk.

* Kitüntetett hősök. A hivatalos lap tegnap száma közli, hogy Őfelsége a lefolyt hadiévben kiváló szolgálata elismerésül, Polesvai Nagy Gábor vezérőrnagyot, ki a csendőrfelügyelőséghez van beosztva, a hadiékítményes harmadosztályu vaskorona renddel; Lányi Lauzendorfer Antal pilóta főhadnagyot pedig a hadiékítményes harmadosztályu katonai érdemkeresztel tüntette ki, az ellenséggel szemben repülői minőségben teljesített vitéz magatartása elismerésül.

* Munkaszünet Szent István napján. A vasárnapi munkaszünetet a kereskedelemügyi miniszter a múlt év augusztus 8-án felfüggesztette. Legközelebb kifejtettük, hogy a vasárnapi munkaszünet felfüggesztésére ma már semmi ok sincs s így ok nélkül veszik el a vasárnapot úgy a kereskedelmi alkalmazottaktól, mint a munkásoktól. Tehát csak örömmel üdvözölhetjük a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, mely Szent István napjára munkaszünetet rendel el. E tárgyban a rendőrség a következő hirdetményt teszi közzé:

Hirdetmény. A m. kir. kereskedelmi miniszter urnak távirati rendelete folytán közhírré teszem, hogy holnap Szent István napján az ipari és kereskedelmi árusítás és az elárusított cikkek házhoz szállítása délelőtti 12 óráig van megengedve. Déli 12 órakor minden üzlet bezárandó. Tulnyomólag élelmiszeri cikkek árusítására berendezett üzletek este 6 órától az árusítást ismét végezhetik. Nagyvárad, 1915. évi augusztus hó 19. Rendőrfőkapitányság.

* A bab, borsó, lencse maximális ára. Hirdetmény: A száraz (érett) babért, borsóért és lencseért követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában. A m. kir. ministeriumnak f. évi 2795. számú körrendelete értelmében közhírré teszem, hogy a száraz (érett) babnak, borsónak és lencsének legmagasabb ára métermázsánként, tehát 100 kilogramm tiszta súlyban és pedig a száraz érett babnak 40 koronában, száraz érett borsónak 50 koronában, száraz érett lencsének 50 koronában állapított meg. Ezen megállapított legmagasabb árak a felezett, törött vagy megőrölt babra, borsóra és lencsére is irányadók. — Ezen rendelet azonnal életbe lép, tilos tehát a mai naptól kezdve száraz (érett) babot, borsót és lencsét drágábban árusítani vagy vásárolni annál az árnál, amelyet a jelen rendelet legmagasabb árul megállapít. Aki száraz (érett) babért, borsóért és lencseért a jelen rendelettel megállapított legmagasabb árat vagy a legmagasabb áron felül a jelen rendelet szerint fel nem számítható bármilyen mellékszolgáltatást követel, elfogad, ígértet vagy adat a maga vagy harmadik személy javára, ugyanzintén az is, aki ily terményekért a jelen rendelettel megállapított legmagasabb áron felül a jelen rendelet szerint fel nem számítható bármilyen mellékszolgáltatást ígér vagy szolgáltat az eladó vagy harmadik személy részére, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 9. § a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ugyanzintén az is, aki akár szándékosan, akár a köteles gondosság elmulasztásával bármely módon közreműködik abban, hogy az árusítással megbízott alkalmazottja vagy az eladást közvetítő más személy a száraz (érett) babért, borsóért, lencseért követelhető legmagasabb árak megállapított korlátozását kijátsza, vagy meggyújtja, vagy aki bárkinek e korlátozás kijátszására irányuló eljárását bármely módon elő segíti vagy eltitkolja. Nagyvárad, 1915. aug. 18. Rendőrfőkapitány.

pitott korlátozását kijátsza, vagy meggyújtja, vagy aki bárkinek e korlátozás kijátszására irányuló eljárását bármely módon elő segíti vagy eltitkolja. Nagyvárad, 1915. aug. 18. Rendőrfőkapitány.

* A vasárnapi munkaszünet életbe lép újra. A várnagyéhez megérkezett a kereskedelemügyi miniszter rendelete a vasárnapi munkaszünet visszaállításáról. Az alispán most értesíti a főszolgabírókat a rendeletről. A rendelet úgy intézkedik, hogy a hadiállapot további tartama alatt az ország egész területén az ipari és a kereskedelmi árusítás és az elárusítási cikkek házhoz szállítása munkaszüneti napokon déli tizenkét óráig, a napi élelmiszeri cikkek árusítása pedig a tulnyomóan ezek árusítására berendezett üzletekből ezenfelül este hat órától legyen végezhető. Az 1903. június 13. án 28.569 szám alatt kibocsátott rendeletnek ama határozmányait (II. A. 1., 2.), amelyek az előzőleg említett időnél hosszabb árusítási időt engednek meg, a fenti rendelkezések nem érintik. Ipari és kereskedelmi árusítással kapcsolatos irodai munka az árusításra megállapított időben végezhető.

* Elhunyt apátkanonok. Székesfehérvárról jelentik a Magyar Kurirnak: Augusztus 17-én délután fél 4 órakor meghalt Székesfehérváron Szuborics Jenő apátkanonok 71 éves korában. Már régóta cukorbetegség gyötörte. Az utóbbi időben többször szélhűdés is érte. Augusztus 7-én a fürdőben hirtelen rosszul lett; pár nap múlva a nyakán keletkezett tályogot meg kellett operálni. Már napok óta kinosan szenvedett míg végre kedden délután csendesen elaludt és meghalt.

* A hatósági piaci árak. Értesítem a város közönségét, hogy a f. hó 19-ig meghatározott piaci élelmiszer árak f. hó 22-ig változatlanul megmaradnak. Nagyvárad, 1915. évi augusztus 19-én. Lukács Ödön, főjegyző.

* Lovat vásárol a német kormány. A földmivelésügyi miniszter tegnap rendeletileg értesítette Fráter Barnabás alispánt, hogy Magyarország területéről a német kormány 5000 darab lovat fog vásárolni. A lovak egy részét minden valószínűség szerint Biharmegye területéről szerzik be, s ez esetben a közigazgatási hatóság támogatása feltétlenül szükséges. A miniszter rendelete a vármegye legközelebbi hivatalos lapjában fog megjelenni.

* Pályázat tandíjmentességre. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara kereskedelmi osztálya ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyméltóságú kereskedelemügyi magyar kir. ministerium által 52081—VI. A. 1909. sz. a. jóváhagyott alapítólevél 5. pontja értelmében a „Nagyváradai kereskedelmi kórodaegylet” alapítványának 1915. évi esedékes kamataiból 450 korona tandíjmentesítés céljából felhasználás alá kerül. Az évi kamatok ezen II. felét kitevő 450 korona elsősorban kereskedelmi alkalmazottak Nagyvárad felső kereskedelmi iskolába járó gyermekei tandíjmentességére fordítatik. Felhívjuk ennél fogva mindazokat, akik fenti támogatásra igényt tartanak, hogy az iránt folyamodványaikat kellően felszerelve, legkésőbb folyó évi szeptember hó 8. napjáig az alulírott kamarához nyújtsák be. A tandíjmentességi segély iránt beadandó kérvényekhez az előző tanév eredményét feltüntető iskolai bizonyítvány, illetve annak hiteles másolata, valamint ama körülményt igazoló okmányok is becsatolandók, hogy folyamodók kereskedelmi alkalmazottak gyermekei. Nagyvárad, 1915. augusztus hó 15. én.

A nagyvárad kereshedelmi és Iparkamara kereskedelmi osztálya: Dr. Moskovits József, elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

* Felosztott kórházvonatok. Eddig a monarchiának sok kórházvonata teljesített szolgálatot. Az orosz határtól az ország belsejébe állandóan közlekedtek a kórházvonatok. Most a hatéri helyzet megváltozott. Az orosz fronton sebesültünk alig van. Ha valamelyik nap esetleg több sebesült volna, mint 10-12, akkor ez a körülmény annak tulajdonítható, hogy valami véletlen körülmény valamely falunál az ellenségnek pillanatra kedvezett. Legjellemzőbb a hatéri helyzetre, hogy a hadvezetőség a napokban hat kórházvonatot felosztott. A vonatok már ma nem is közlekednek. A felosztott kórházvonatokat személyszállító vonatokká alakították át és pótolják belőle a személyszállító vonatok hiányát.

* Temetés. Nagy részvét mellett ment végbe tegnap Ceth Kornél főgimnáziumi VII. osztályú tanuló temetése. Az alig 17 éves, nagy reményekre fogosított fiatal ember díszes ravatalon nyugodott. Körülötte pálmák és ezüst candelaberekben égő gyertyák voltak elhelyezve. A temetésen megjelentek az elhunyt nagy rokonsága és a család tisztelői és az elhunyt tanuló társai. Ott voltak dr. Radu I. és Sztán Illés kanonokok. A temetést Popeszkú Péter gör. kath. esperes végezte segédlettel. A koporsó felett Sztán Illés kanonok mondott megható gyászbeszédet. Ezután feltették a koporsót a négyesfogatu fehér üveges gyászhintóra és megindult az impozáns gyászmenet a Rulikovszky temetőbe, ahol a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezték az elhunyt ifjút. A koporsóra a családon és rokonokon kívül koszorút helyeztek: Rózi és Jenő, a Danes család, özv. Szirbucz Gáborné s gyermekei. Oláh Döme és neje. A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata rendezte.

* Az ál-Hadházy gróf Nagyváradon. Takács Józsefet, az ál-Hadházy gróft tegnap este a szegedi rendőrség emberei Nagyváradra hozták. Takácsot, aki régebben bihari jegyző volt, de aztán elzüllött, s mint hirhadt szédelő lett ismeretessé, Szegeden fogták el a minap. Vass detektív szembesítette Takácsot a károsultakkal, akikhez nem régen Nagyváradon szokott szélhámoskodásával befurakodott, s lakásukról az ékszereket ellopta és szépen odább állott. A károsultak felismerték Takácsot, aki maga sem tagadta a lopást. Takácsot most tovább viszik Kolozsvárra.

* Szent István nap a Vigadómozgóban. Ma, az általános nemzeti ünnep napján nagyszabású, új műsorral előadásokat rendez a Vigadó mozgó színház. -- Remek amerikai újdonságok kerülnek bemutatásra. Kiemelendő a hatalmas sláger: „A katasztrófa“ 3 felvonásos amerikai dráma, amely mindenütt óriási sikert aratott. Ezenkívül 2 órát betöltő érdekes műsor. -- Holnap szombaton és vasárnap ismét más újdonságok jönnek a vászonra. „A szent ügyért“ című háborus dráma és „Miska vasökle“ háborus vígjáték a műsor legérdekesebb száma. Előadások d. u. 3 órától.

* Svájci almabor és körtebor eladás. Hary Grunwald zürichi cég értesítése folytán tudatjuk az érdekeltekkel, hogy a nevezett cégnek rendelkezésére áll azonnali szállításra 30-40 waggon alma és körte must, a must múlt évi készítmény jól erjedt finom ital; ugyancsak rendelkezik a cég ily édes árúknak szeptember, októberre hasonló mennyiséggel. A cég hajlandó sürgöny kérdésközlésre mindenkinek kime-

ritő ajánlatot tenni. Nagyvárad, 1915 aug. 18-án. A nagyvárad kereshedelmi és Iparkamara: Dr. Moskovits József s. k. elnök. Dr. Sarkadi Lajos s. k. titkár.

* Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávé, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát, szardíniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, liptói-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépek, hol a hus drága, ajánlok friss sósheringet nagyban is, raktáron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mardula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tapió, egyidejűleg ajánlom Aszódiféle reklám kész darált kávémat, negyedkiló 85 fillér. A vásárló közönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlására, az árak a régié. Aszódiféle Mihály Sas palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám.

* Zeuzsi kisaszony a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramfonok eladása és javítása olesóárban. Hír különlegességek.

* Kolera ellen. Fertőtlenítő anyagok ugymint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lysoform Kali szappan stb. Legolesóbban beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsva-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

x Szeplő-májfolt ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely letünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

CIPÓ

újdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* Dusafalva község határában 300 kis hold legelő bérebeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolesóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló“ drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 3. szám alatti ingatlan (lakóház nagy telekkel) jut. ayos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

TANÜGY

A közs. polg. fiúiskolában az új iskolai év megnyitása a következő rendben történik: Szept. 1-én d. e. 8 órakor a magántanulók javító vizsgálata a polg. iskola épületében. Szept. 2-án d. e. 8 órakor az I. és II. oszt. rendes tanulók jelentkeznek javító vizsgálatra a „Bazár“ épületében. Szept. 3-án a III. és IV. oszt. tanulók javító vizsgálata ugyanott. Szept. 4-én d. e. 8 órakor felvételi és tantervkülönbözeti vizsgálatra jelentkezés az igazgatói irodában. Szept. 6-án az I. oszt., 7-én a II. oszt., 9-én a III. oszt., 10-én a IV. oszt. beírása a „Bazár“ épületben. A beíráshoz szükséges okmányok: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. iskolai bizonyítvány, 3. ujjraoltási bizonyítvány, 4. tandíjmentességet kérőknek szegénységi bizonyítvány. Tandíj egész évre 16 K, melynek fele a beíráskor fizetendő. Beírási díj 10 (Tíz) korona, melyet a tandíjmentes tanulók is tartoznak megfizetni. *Felicides Lajos* igazgató.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Elitették a hadseregszállítókat. Tegnap délután 4 órakor folytatta a kir. törvényszék a tárgyalást *Robitsek Soma* és *Gerlei Jenő* szarvasi malomtulajdonosok, hadseregszállítók bűnpörében. Először a védőbeszéd folytatása következett. Gerlei Jenő védője dr. *Lázár Aurél* mondta el védőbeszédét. Azután a törvényszék visszavonult ítélethozatalra. A kir. törvényszék hosszas tanácskozás után bünsőnek mondta ki *Robitsek Somát* és *Gerlei Jenőt* a hadseregszállítók körül elkövetett visszaélések vétségében, még pedig az elsőrendű vádlottat, *Robitsek* 4 hónapi, a másodrendű vádlottat, *Gerleit* pedig 3 és fél hónapi fogságra ítélte el. A védők védenek érdekében az ítélet ellen semmisségi panasszal éltek. *Robitsek Soma* és *Gerlei Jenő* fogva maradtak.

SPORT

A mai sportünnepély. A lövés-árok ünnepség egyik igen vonzó száma ma *Szent István* napján délután a *Rhédekerti Sport-téren* fog lefolyni. Itt ugyanis délután fél 3 órától kezdődőleg a nagyvárad 4. honvéd gárdaezred zenekara fog játszani, 3 órakor pedig a helybeli önkéntes iskola válogatott football csapata a *NAC* csapatával tart mérkőzést. A mérkőzésen a

NAC teljes első csapatával vesz részt, az önkéntesek csapatában pedig több új kiváló játékos fog szerepelni, s így a mérkőzés elsőrangú sportértékkel bír. A mérkőzés játékszűnetében a zenekar folytatólag hangversenyez. A mérkőzésre váltott belépti jegyek a lövész árok területére is érvényesek. A mérkőzés vége 5 órakor lesz, amikor a közönség a közeli lövész árok területére vonul, ahol ez időtájtban kezdődik az érdekes Szent István napi nagyvásár. A ma délután váltott jegyekkel tehát a közönség a katona zenekar hangversenyeivel egybekötött igen érdekes football mérkőzést és a lövészárók területén rendezett vonzó ünnepségeket végig élvezheti.

Legujabb táviratok.

Radu Demeter a trónörökösnél.

Budapest, aug. 19. A trónörökös ma délből kihallgatáson fogadta Radu Demeter nagyváradi görög katolikus püspököt. A trónörökös igen szívélyesen fogadta a püspököt, aki előtt nagy elismeréssel nyilatkozott a román testvérek nagyszerű hősiességéről, amit a monarchia csapataiban kifejtettek a harcokban.

Bulgária nem csatlakozik az antánthoz.

Szofia, augusztus 19. (Saját tud.) A balkáni viszonyok most a legbonyolultabbak. Bulgária nem hajlandó Konstantinápoly ellen vonulni. Bulgária meg van győződve róla, hogy Macedóniát minden körülmények között megkapja. Radoslawow ma kijelentette, hogy Macedóniáról Szerbiával nem is alkuszna. A török-bulgár tárgyalások befejezése küszöbön van.

Az Egyesült Államok jegyzéke.

Bécs, aug. 19. (Saját tud.) Az Egyesült Államok válaszigjegyzékét ma adták át Burián külügyminiszternek.

Elhunyt biboros.

Róma, augusztus 19. (Saját tudósítónktól.) Serafinó Vanutelli biboros tegnap éjjel meghalt.

Győzelmeink a birodalmi gyűlésen.

Berlin, augusztus 19. Kaempff elnök a német birodalmi gyűlés mai ülésén első sorban a szövetségesek győnyörű győzelmére mutatott rá. Bethmann Holweg kancellár fényes beszédben vázolta a szövetségesek csodálatos diadalait, majd bensőséggel emlékezett meg királyunk születésnapjáról. A kancellár beszéde további részében különösen élesen rajzolta meg Anglia képmutató eljárását. Rideg tényekkel bizonyítja be, hogy Anglia üzleti számítással készítette elő az embergyilkoló világháborút. Végül hálatelten emlékezik meg a pápáról, aki a foglyok kicserélésének gondolatával és Kelet Poroszországnak adott nagylelkű adományával mértékadó érdemeket szerzett.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Ma Szt. István napján

Pénteken, augusztus 20.
csak egyetlen nap

Nagy szenzációs ünnepi műsor.

A

katasztrófa

Amerikai dráma 3 felvonásban
és a teljes 2 órás kiegészítő műsor.

Szombaton, augusztus 21-én és
vasárnap 22-én

A szent ügyért.

Háborus dráma 3 felvonásban.

Miska vasökle,

háborus vigjáték 3 felv.

és a teljes 2 órás kiegészítő műsor.

Teljes 2 órás műsorok. Remek
szellőztetők. Buffé. Telefon 12-21

HELYÁRAK: Pály-ülés 1 kor. 20 fill. Zsolye 1.
Támlásszék 80 fill. II. hely 60 fill.
III. hely 40 fillér.

Ünnep- és vasárnap délután
3 órától este 11-ig előadás,

Hirdetmény.

Mivel az utóbbi időben is gyakran előfordult, hogy a tábori postai küldemények gyűlékony tartalmuk miatt elpusztultak, sőt más csomagokat is a tűz martalékává tettek: a m. kir. Belügyminiszter ur 32881—VI. a. 915. B. M. számú rendelete alapján figyelmeztetem a közönséget, hogy a könnyen gyuló és a robbanó anyagok a postai szállítástól ki vannak zárva s hogy a postai hivatalok azokat a postai árumintákat és csomagokat, amelyek gyufát, benzint, benzines-tűzser-számokat, (megtöltve) petróleumot, spiritust, vagy más efféle könnyen gyuló és könnyen robbanó tárgyakat vagy anyagokat tartalmaznak, szállításra nem fogadtatnak el. S miután azt tapasztaltuk, hogy a közönség — mindazonáltal, hogy a fent jelzett tilalom már széles körben ismeretett, — a robbanó és gyűlékony anyagokat tartalmazó tárgyakat még ma is gyakorta küldi, a postai hivatalok az áruminta küldeményeknél a fenti tilalmat kémpróbák útján ellenőrzik, míg a csomagoknál — ha ilyen tartalom gyanúja fölmerül — a feladót kötelezzük a csomag felbontására. Figyelmeztetem továbbá a közönséget, saját érdekében arra is, hogy aki ily tárgyakat a tilalom eltitkolása vagy hamis nyilvánítása mellett ad postára, kihágást követ el s ezen felül a tiltott tartalmu küldemény által okozott kárt is köteles a postának megtéríteni.

Nagyvárad, 1915 július 5-én.

Gerő Armin,
rendőrfőkapitány.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 171301—1915 számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur 6. es. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a magyar kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül jelenleg a „József” fiárvaházban egy, az „Erzsébet” leányárvaházban pedig szintén egy hely kerülhet betöltés alá, amely helyekre ezennel pályázat hirdetik. Mindkét árvaházban való felvétel kellékekig igazolandó: a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a magyar kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója, b) a vagyontalanság, c) félárvánál (akik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6 életévét már betöltötte és hogy fiu árva a 10-ik, a leány árva pedig a 12-ik életévét még tul nem haladta, e) hogy ép testi és elméjű, a himlőn át esett, vagy ellene sikeresen beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi augusztus hó 31-ig a magyar kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur 6. es. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni. Az alapítványi helyek az 1915—16. tanév folyamán lesznek betöltendők s a felvétel vagy felvételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatóságilag uton fogja értesíteni. Nagyvárad, 1915 július hó 31. Eleméry Ferencz, katonaiügyi tanácsnok.

Nagyvárad **fiókküzletek** :
Kossuth-utca 5. Gyárépület.
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyvárad **fiókküzletek** :
Kossuth-utca 5 Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

az őszi saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári árakon kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR R.T.
fiókküzleteiben.

Gyartmányaink izléses kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedveitek.

50 fiókküzet az ország összes nagyobb városában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

Felhívás!

Tapasztalati tény, hogy a lakásfosztogató betörők főképen a nyári évad alatt a nyaralásra elutazott közönség lakásaiban szoktak garázdálkodni.

Minthogy a rendőrkapitányi hivatal bünygyi osztályához érkezett körözvények tanúsága szerint a lakásfosztogató betörők az ország más városaiban működésüket már is meg kezdték, s tartan lehet attól, hogy a nyári évad alatt a rendőrségünk minden ébersége dacára Nagyváradra is reákerülnek a sort: felhívja a rendőrkapitányi hivatal városunk nyaralásra utazni óhajtó közönségét, hogy elutazás előtt érték tárgyaikat helyezték kellő biztonságba, lakásaikat pedig biztonsági zárral lássák el.

Nagyvárad, 1915 július 25-én.

Rendőrkapitányság.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
18482/1915 szám.

Felhívás:

a szeszfűző készülékeknek hadi célokra való beszolgáltatásáról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala felhívja az alább felsorolt, a kir. pénzügyigazgatás által kitüntetett szeszfűző készülék tulajdonosokat, hogy a 10297/sz. eln. 20-b. 1915. honvédelmi miniszteri rendelet alapján kötelesek készülékeiket az alább megjelölt helyen és időben és módon beszolgáltatni.
A szeszfűző készülék tulajdonosok kötelesek:

1. Készülékeiket hivatalosan lezárva a hozzájuk tartozó leletjegyzékkel együtt f. hó 19-éig (csütörtök) a városháza udvarán, egy egy ezen célra kijelölt helyre elszállítani. A hivatalos zár, amennyiben a készülék ennek levétele nélkül el nem szállítható, csak a beszolgáltatás napján vehető le.

2. A készüléken, valamint tartozékain egy szelvény erősítendő fel, amelyen a beszolgáltató neve, lakása legyen rajta, ezen készülékről az átvevő tisztviselő az átadónak elismervényt fog kiállítani.

3. Minden beszolgáltatásra kötelezett tartozik a beszolgáltatott anyagokról 2 szelvényt kiállítani, amelyen a beszolgáltatott anyag neve, sulya, tiszta sulya, a beszolgáltató neve, lakása fel kell legyen tüntetve.

Aki ezen utasításokat be nem tartja a törvény értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig pénzbírsággal sújtatik.

Nagyvárad, 1915 augusztus 15.

Gerő
rendőrkapitány.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzó-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Fűszerelő telefonja 55. sz!